

borba, kakoršne še ni videl naš okraj. V imenu vsega slovenskega prebivalstva Ljutomerskega okraja prisvajamo si pravico na tem mestu še enkrat javno povdarjati z vso odločnostjo, da je naša slovenska stranka vedno iskala sprave in pokoja, da mi nismo dali ne najmanjšega povoda, da nismo iskali niti začeli te usodepolne borbe in da odločno zavračamo vse njene posledice na tiste, ki so zanesli ta prepir v naš dozdej prijazni in mirni trg. —m—

Šulvereinska šola na Slatini.

Zakaj se brani te in vsake šulvereinske šole slov. ljudstvo?

III. Nemške šole širijo med Slovenci odpad od naroda in od sv. vere. Slovenski otroci iz takih šol postanejo ošabni na par nemških besed, katere za silo lomijo; začnejo prezirati svoj materini jezik, ga črteti in postanejo pónzeje izdajice svojega národa in tem potom žalibog tudi odpadniki od sv. vere. "Tega nas uči več ko tristoletna skušnja, da katoliška vera ravno v tej meri med nami omaguje, kakor se slovenski rod ponemčuje". (Slomšek.) Da je to resnično, pričajo nam naši Slatinski posilinemci, kateri, kakor jih poznate, imajo na sebi kaj malo krščanskega, razun da so vpisani v krstne bukve. In take ljudi vzgajajo šulvereinske šole, to je poleg nemškutarstva njih glavni namen. Weitlof, oče zloglasnega šulvereina, vedno trobi v rog očitnih zasramovalcev sv. katoliške cerkve in njenih pobožnosti; tak človek pa se ve, da ne bo skrbel, da bi se v njegovih šolah poučevalo v krščanskem duhu. Pa vsaj Slatinčani tega sami niso hoteli, zato so se baje hrestili, da bodo, kolikor mogoče, zato skrbeli, da se nastavijo v tej šoli le taki učitelji, ki bodo nasprotovali duhovščini, kakor se to godi žalibog tudi na drugih šulvereinskih šolah. Čegava je mladina, tistega je prihodnost. Zato dobro ve sv. cerkev ter si prizadeva zopet pridobiti si tisti vpljiv v šoli, kateri ji gre vsled poslanstva Kristusovega. In to tirja sv. cerkev po vsej pravici, kajti ona je prva in prava vzgojiteljica mladine, katero vodi h Kristusu. Ona pozna pravi namen šole: učiti otroke po krščansko modro živeti ter za časno in večno srečo jim skrbeti. Temu pa nasprotuje duh antikristusov — sovražnikov sv. cerkve. Naši verski sovražniki hočejo popolnoma ločiti šolo od cerkve, odvzeti ji vse pravice do šole, in zbirajo mladino krog sebe, ne da bi jo vodili h Kristusu, ampak odvrčali od njega. Ali pa ni to satansko delo? In ta namen ima tudi šulvereinska šola, zato svariijo pred njo ne le slovenski, ampak tudi nemški katoličani. Da brezverske šole niso le votel strah, kažejo nam žalostni nasledki nevernih šol. Ravno sem čital, da je v mestu Berlinu v enem letu dvainšest

deset otrok samo si končalo življenje. Tem zločinstvom je gotovo kriva v prvi vrsti neverna vzgoja šolske mladine. Stariši tožijo, da otroci razuzdani postajajo v zdajšnjih šolah. Verujemo njim; kajti dandanašnje šole niso take, kakor jih želi in zahteva sv. cerkev. Pa otroke iz naših šol poslati v šulvereinske, reklo bi se postaviti jih iz deža pod kap. Zato, stariši, bodite modri, ne mečite svojih nedolžnih otrok šulvereinskim volkovom v žrelo! Čaka vas radi tega težka odgovornost pred oštrim sodnikom! — Pa zadosti. Šulvereinske šole torej niso za nas; naši šulvereinovci bi nam ž njo storili vnebovpijočo krivico v dnarstvenem, narodnem in verskem obziru; pa hvala Bogu, ostali so na cedilu. Vrh tega postavili so šolo na silno neroden kraj, tako nekako, kakor so stavili srednjeveški roparski vitezi svoje gradove. Zato, Slatinčani, le hvalite Boga, da se je šola ovrgla; utegnil bi si kak otrok vaš nogo zlomiti na tej strmini, ali roko zviniti, ali vsaj povrniti se iz šole na dom z razbitim, krvavim nosom.

—r—

Gospodarske stvari.

O gnjilobi krompirja.

V zadnjem listu smo govorili o tem, kako da je mogoče krompirišče, torej krompir, dokler raste, varovati gnjilobe. Za letošnje leto bode pa se dalo le še kaj malega storiti v tem oziru, kajti peronospora se ga je že pošteno lotila na mnogih krajih in sedaj bi škropljenje ne izdalo, vsaj ne toliko, da bi se izplačalo ga škropiti, če se to ni zgodilo v pravem času, t. j. v času, ko so se prikazala prva znamenja za to, da je peronospora blizu. Zato pa se ne mudimo dnes dalje pri škropljenji z galico, ampak vprašamo:

3. Kaj se more zgoditi še zoper gnjilobo, kedar se bliža čas krompir izkopati?

Gotovo je toliko, da streže gnjilobi pri krompirji mokrotno in vlažno vreme. Dokler tedaj ne postane na krompirišči suho in sicer tako, da se prah vzdiguje na njivi, treba je čakati, vsaj tako dolgo, da krompir dozori v zemlji in če se to zgodi, vreme pa je še vedno vlažno, naj se krompir izkoplje, toda tako hitro, kakor je le mogoče. Nikakor pa ne kaže krompirjeve zeli požeti, češ, da potem krompir bolj hitro zori. To se sicer zgodi, če se požanje zel, toda na škodo krompirja, njegovega zdravja.

Naj pa bode, kar hoče: če je mogoče, da se izkoplje krompir v suhem vremenu, naj se to zgodi in v tem je dobro, če leži krompir nekaj časa na polji, na solnci, kajti suh krompir, na suhem kraju ovaruje se še najbolj gnji-

lobe. Ako pa se izkoplje krompir v vlažnem času, naj se suši na škednji ali sploh na takem kraji, ki je suh in pusti zrak do krompirja.

Prav važno je tudi to, da se krompir že na njivi izbira: ves zdrav spravi se na eden kup, bolen pa na drugi. Le-ta se naj izreže in odpravi od njega vse, kar je nagnjilo. Kar je zdravega pri njem, to se porabi ali že za ljudi ali pa za živino. Bolje je, da ga spraviš par mernikov manj v klet, kakor pa nagnjilega poleg zdravega. Nevarnost, da okuži nagnjili krompir zdravega, je blizo in kakor kaže skušnja, gotovo.

Izvedenci svetujejo tudi to, naj se odbere koj na njivi najbolji krompir za seme in sicer dvekrat toliko, kolikor ga misli človek v spomladi saditi. Nekaj se ga namreč še vse eno izkazi po zimi in bolje je, da ga imaš več za seme, kakor pa premalo. Kolikor ti ga preostane, tega moreš še zmerom porabiti za druge namene; če ti ga za seme hodi premalo, kje ga hočeš dobiti v času, ko ti ga je saditi?

(Konec prih.)

Sejmovi. Dne 5. septembra v Šentilji v slov. goricah. Dne 7. septembra v Kamnici, v Lipnici, pri sv. Juriji v slov. gor., pri sv. Jedderti vrh Celja, na Svetih gorah, v Kapelah, v Vojniku, v Lučanah, pri sv. Lovrenci v Prišlinu, pri sv. Vidu za Ptujem in v Slivnici pri Mariboru.

Dopisi.

Od sv. Ane na Krembergu. (Vesele in žalostne zadeve.) Farani naše slavne fare so pred kratkim marsikaj veselega doživili. Že prejšnje leto pričeto ponovljenje cerkve pod modrim in neutrudljivem napeljevanjem prečastitega g. župnika s sodelovanjem ravno tako požrtvovalnih cerkvenih ključarjev Kranarja, Kukovca in še drugih, prekosilo je nade vseh. Uže o sv. birmi je sprejela prav, kakor nevesta, zunaj in znotraj okinčana cerkev našega premilega knezoškofa. Mladim in starim, o koliko veselja je donesel ovi čas! Sedaj smo še dobili tudi novi altar, kojega diči nova kamnena altarna miza v dalnji hvaležni spomin darežnikov preč. gg. župnikov Kukovcev, enega v naši škofiji in drugega v soseski, v družbi brata tukajšnjega kmeta in cerkvenega ključarja. Gotovo jim bo hvaležna fara za ta krasen dar. — Žalostni spominki so se nam tudi pripetili. Dne tukajšnjega živinskega sejma je bilo vzrok uboja kmečkega sina Leharjevega. V predolgo odprti krčmi so se pri vživanju letošnjega močnega vina sprli in v jutro ob treh zbudili trušč in šum tukajšnje prebivalce in najde se zgoraj ubiti. Da bi se vendar krčme ob svojem času zapirale! Kako žalostno je vendar, da se celo

dostikrat iz cerkvi bližnje gostilne ob času božje službe sliši krič mladeži. Hvalevredna v tem obziru sta gg. predstojnika Ščavniski in Kremprski, ki sta neustrašljivo izrekla svojo možgano besedo postavno postopati zoper take neporedne krčmarje, saj je res že zdavno potreba. — Konečno naj še omenim nesreče, katera je zadela dva majhna otroka na cesti. Omenjena dva otročiča prideta na svojem potu med ravnokar razdražene ose, katere sta razburila dva razposajena krčmarska fanta. Prva dva sta bila od os tako hudo popikana, da je petletni deček pod strahovitimi mukami precej drugi dan umrl. Ravno med božjo službo šolarjev na cesarjev dan bila je njegova trružica slonela pri cerkvenih vratih. Po dokončani božji službi se je sprevoda udeležilo mnogo šolarjev in pokop je bil otrokom živ nauk: Ne dražite neumnih stvari, pa tudi staršem: Strahujte svoje otroke!

Iz Slatine. (Spomni se smrti!) Zadnji dan meseca avgusta umrli so v naši nadžupniji trije nagle, neprevideane smrti: gostilničar Pirstinger, neka ženska in Mat. Korez. Le omenjena ženska bila je dejana v sv. poslednje olje, ko se je že borila s smrtjo; Pirstinger in Korez nista dočakala te milosti. Pač resen opomin, da bi bili vedno pripravljeni na smrt! Vzlasti naj si to k sreči vzamejo nekateri Slatinski domačini, ki ravno letos faranom dajejo silno pohujšanje, kar se tiče šeste in sedme zapovedi božje. O Korezu — Bog mu daj večni mir — naj še omenim, da naši nemškutarski liberalci britke solze totijo za njim. Bil je namreč njih zvesti pristaš; njegov evangelij bila je županova beseda, znal je posebno robato udrihati po „črni“, kar je pri naših posilincih velike veljave. No na zadnje bi mu pa vendar le bil dober kak „črni“, da bi mu podelil sv. zakramente; pa božji modrosti je drugače dopadlo. Sicer pa ta in prvi izmed naših liberalcev, ki so v življenju mahali po sv. veri in duhovnih, na zadnje so „sine lux, sine crux“ — brez sv. zakramentov šli pred večnega sodnika. O da bi se našim liberalcem, posebno liberalnim kmetom že skoraj odprle oči!

—r—

Od Hudinje pri Vojniku. (Pravična odločba.) Za vse dobro vneti „Slovenski Gospodar“ priobčil je iz okraja ob Hudinji marsikaj veselega in tudi neprijetnega za Slovence. Posebno ne more hvaliti šole, dokler jo imajo v prsteh nemčurji, zakaj ti zapovedujejo, Slovenci pa plačujejo. Tako je bilo tudi do nedavna v Vojniku. Toda odkar so vrgli ob tla na Hudinji v slavni Škofljivasi nemčurskega petelina ter mu grebena pristigli, zato korikne v časih še, toda le slepe kokoši še ga poslušajo. To se je nedavno pokazalo. Znané so te reči, zato jih opustim ter omenjam čisto nekaj novega, veselega za Slovence. Odkar je zasedel župansko stolico v Škofljivasi vrli naš gospodar slo-